

РЕШЕНИЕ

№ 8200

гр. София, 28.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 06.11.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **8868** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл. 40 от Закона за достъп до обществена информация /ЗДОИ/.

Образувано е по жалба на управителя на Сдружение "Искаме справедливост и сигурност на пътя", депозирана чрез адв. Б., срещу Решение с изх. № А-331/2023 г., издадено от административния ръководител - окръжен прокурор на ОП - [населено място], в частта, с която е обективизиран отказ да бъде предоставена информация по т. 5 от заявление за достъп до обществена информация, депозирано до ОП - [населено място] с вх. № А-331/ 25. 08. 2023 г.

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на оспорения отказ, като се иска неговата отмяна.

Ответникът – административният ръководител - окръжен прокурор на ОП - [населено място] в писмено становище излага аргументи за неоснователност на жалбата и моли същата да бъде отхвърлена.

Административен съд – София град, след като се запозна със събраните и приети по делото писмени доказателства и след като изслуша становищата на страните, приема за установено следното от фактическа страна:

Със заявление, подадено по електронната поща с вх. № А-331/ 25. 08. 2023 г. от

Сдружение "Искаме справедливост и сигурност на пътя" е поискан достъп до следната информация:

1. Колко досъдебни производства за ПТП има образувани при Вас?
2. Колко от делата по т. 1 са забавени повече от 6 месеца, но по-малко от година?
3. Колко от делата по т. 1 са забавени повече от 1 година?
4. Колко от делата по т. 1 са забавени повече от 2 години?
5. Каква е причината за забавянето на делата по т. 2, т. 3 и т. 4?

С Решение изх. № А-331/ 2023 г. от 05. 09. 2023 г. ответникът е разрешил предоставянето на заявителя до обществена информация по поставените в заявлението въпроси от пункт 1 до пункт 4. Отказал е предоставяне на достъп до информация по отношение на заявеното в пункт 5, като е приел, че наличен специален ред за търсене на посочената информация - по реда на чл. 198 от НПК, а именно - с разрешение на прокурора, осъществяващо ръководство и надзор върху конкретното досъдебно производство.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата в частта, с която е обжалван отказ да бъде предоставена информация по т. 5 от заявление с вх. № А-331/ 25. 08. 2023 г. от Сдружение "Искаме справедливост и сигурност на пътя", е процесуално допустима. Подадена е в законоустановения срок от лице с правен интерес срещу административен акт, който подлежи на съдебен контрол за законосъобразност, съгласно изричната разпоредба на чл. 40, ал. 1 от ЗДОИ.

За да се произнесе по нейната основателност, съдът съобрази следното:

Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗДОИ всеки гражданин на Република България има право на достъп до обществена информация при условията и по реда, определени в този закон, освен ако в друг закон е предвиден специален ред за търсене, получаване и разпространяване на такава информация. Задължените по закон субекти да предоставят информация са посочени в чл. 3 от ЗДОИ. Жалбоподателят е субект на правото да получи исканата информация, съгласно чл. 4 от ЗДОИ, а ответникът е задължен субект за предоставянето ѝ, съгласно чл. 3, ал. 1 от ЗДОИ.

Правото да се търси и получава информация, прогласено с чл. 41, ал. 1 от Конституцията, обхваща задължението на държавните органи, както и органите на местното самоуправление да осигуряват достъп до обществено значима информация. Обществените отношения, свързани с правото на достъп до обществена информация, са уредени със ЗДОИ. Съгласно определението на чл. 2, ал. 1 от закона, обществена е информацията, която е свързана с обществения живот в Република България и дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона лица. Понятието „обществена информация“ следва да бъде възприемано като сведение, знание за някого или нещо, свързано с обществения живот в страната. Информацията следва да отговаря на тези две условия едновременно, за да се определи като обществена. Под „обществен живот“ се разбира животът на обществото като група хора. За второто условие е от значение да се отбележи, че за да дава възможност на гражданите да си съставят собствено мнение за

дейността на задължения субект, информацията трябва да е обвързана с правомощията и дейността на органа, защото само тогава тя би отговаряла на изискването да способства за постигане на посочената от закона специална цел. Под обществен интерес следва да се разбира интересът на обществото да защитава и отстоява своите права и свободи от неблагоприятни за него управленски решения. Правото на достъп до обществена информация е началната фаза и следва да предпоставя тази защита. Целта на ЗДОИ е да създаде условия за прозрачни и видими за обществото действията и решенията на задължените субекти, като по този начин обществото следи отблизо и оценява тяхната работа.

Тази информация може да се съдържа в документи или други материални носители създавани, получавани или съхранявани от задължените по ЗДОИ субекти. Следователно, обществена информация съставляват всички данни относно обществения живот, съдържащи се в документи и други материални носители на данни, създавани, получавани или съхранявани от задължения субект. В чл. 10 и чл. 11 от ЗДОИ са дефинирани видовете обществена информация, създавана и съхранявана от органите и техните администрации – „официална“ и „служебна“. Официална е информацията, която се съдържа в актовете, издавани от държавните органи при осъществяване на техните правомощия /чл. 10/. Служебна е информацията, която се събира, създава и съхранява във връзка с официалната информация, както и по повод дейността на органите и на техните администрации /чл. 11/. Достъпът до официална обществена информация се осигурява чрез обнародването ѝ или по реда на ЗДОИ /чл. 12/, а достъпът до служебна обществена информация е свободен, като може да бъде ограничен, когато тя е свързана с оперативната подготовка на актовете на органите и няма самостоятелно значение /мнения и препоръки, изготвени от или за органа, становища и консултации/, както и когато съдържа мнения и позиции във връзка с настоящи или предстоящи преговори, водени от органа или от негово име, както и сведения, свързани с тях, и е подготвена от администрациите на съответните органи /чл. 13, ал. 2 от ЗДОИ/. Същевременно ограничението по ал. 2 не може да се прилага след изтичане на 2 години от създаването на такава информация, а и достъпът до служебна обществена информация не може да се ограничава при наличие на надделяващ обществен интерес.

С разпоредбата на чл. 37, ал. 1 от ЗДОИ законодателят изрично е регламентирал възможните допустими основания за отказ за предоставяне на обществена информация, а именно когато: 1/. исканата информация е класифицирана информация или друга защитена тайна в случаите, предвидени със закон, както и в случаите по чл. 13, ал. 2; 2/. достъпът засяга интересите на трето лице и то изрично е отказало предоставяне на исканата обществена информация, освен в случаите на надделяващ обществен интерес; 3/. исканата обществена информация е предоставена на заявителя през предходните 6 месеца. Дори при наличие на тези основания за отказ, разпоредбата на чл. 37, ал. 2 от ЗДОИ предвижда, че се предоставя частичен достъп само до онази част от информацията, достъпът до която не е ограничен. Анализът на разпоредбата показва, че не е допустим отказ в хипотезата на надделяващ обществен интерес, когато чрез исканата информация се цели разкриване на корупция и на злоупотреба с власт, повишаване на прозрачността и отчетността на субектите по чл. 3 /§ 1, т. 6 от ДР на ЗДОИ/, като във всеки конкретен случай, за да се позове на разпоредбата на чл. 37 от ЗДОИ, задълженият субект следва да преодолее оборимата презумпция, регламентирана в § 1, т. 5 от ДР на ЗДОИ.

Със заявление, подадено по електронната поща с вх. № А-331/ 25. 08. 2023 г., от Сдружение "Искаме справедливост и сигурност на пътя"¹ е поискан достъп до следната информация:

1. Колко досъдебни производства за ПТП има образувани при Вас?
2. Колко от делата по т. 1 за забавени повече от 6 месеца, но по-малко от година?
3. Колко от делата по т. 1 са забавени повече от 1 година?
4. Колко от делата по т. 1 са забавени повече от 2 години?
5. Каква е причината за забавянето на делата по т. 2, т. 3 и т. 4?

С обжалваното писмо е отказан достъп до информацията, поискана по т. 5, като е посочено, че достъп до информация за образувана прокурорска преписка или досъдебно производство се предоставя по реда на НПК, който е специален по отношение на ЗДОИ.

Съгласно чл. 198, ал. 1 от НПК материалите по разследването не могат да се разгласяват без разрешение на прокурора, а съгласно чл. 198, ал. 2 от НПК, когато е необходимо, органът на досъдебното производство предупреждава срещу подпис лицата, които присъстват при извършване на действията по разследването, че не могат да разгласяват без разрешение материалите по делото и в противен случай носят отговорност по чл. 360 от Наказателния кодекс.

Посочената хипотеза обаче е неприложима в конкретния случай. Това е така, защото разпоредбата на чл. 198 от НПК единствено сочи, че разгласяването на материалите по конкретно разследване следва да бъде с разрешение на наблюдаващия прокурор.

В настоящия случай не се иска предоставяне на достъп до материали по изрично посочено разследване, а се искат по своята същност статистически данни по отношение на досъдебни производства и по-конкретно - причините за тяхното забавяне. Такова забавяне може да е свързано с неизготвяне на съдебно-технически експертизи и необходимост от извършване на допълнителни действия по разследването - например разпити на свидетели, повторен оглед и т.н. В случая не се цели предоставяне на материали от конкретно разследване, а се търси информацията за причините, поради които по принцип разследванията за ПТП се осъществяват в продължителен период от време. Не е търсена и конкретика по кои именно досъдебни производства какви още действия по разследването предстоят, като е достатъчно задълженият субект да обобщи причините, поради които е налице продължителност във фазата на досъдебното производство. Поради това неправилно е прието, че в случая е приложима разпоредбата на чл. 198, ал. 1 от НПК.

В настоящия случай от информацията, достъпът до която се иска, е възможно да се направят изводи, свързани с дейността на задължения субект - функционирането на Прокуратурата на Република България и действия, които са били предприети и се предприемат спрямо разследванията на пътно-транспортните произшествия.

Ето защо търсената информация по т. 5 от заявлението представлява обществена такава. С предоставянето на исканата информация може да се повиши отчетността и прозрачността в дейността на органа, поради което същата попада в приложното поле на чл. 2 от ЗДОИ. Информацията за това как органът упражнява правомощията си е от решаващо значение за обществения живот.

В случай, че посоченото искане е било неясно за задължения по ЗДОИ субект /например относно период, за който се търси информация или е била необходимост от уточняване на търсената по т. 5 информация/, същият е следвало да даде конкретни

указания по реда на чл. 29 от ЗДОИ, но не и да отказва нейното предоставяне.

Поради това преписката следва да се върне на органа за ново произнасяне по т. 5 от заявлението, при съобразяване с мотивите на настоящето решение.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – София град, Второ отделение, 29-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение с изх. № А-331/2023 г., издадено от административния ръководител - окръжен прокурор на ОП - [населено място], в частта, с която е обективиран отказ да бъде предоставена информация по т. 5 от заявление за достъп до обществена информация, депозирано до ОП - [населено място] с вх. № А-331/ 25. 08. 2023 г.

ВРЪЩА преписката на задължения субект за ново произнасяне по заявлението в тази му част, при съобразяване с мотивите на настоящето решение и в сроковете по Закона за достъп до обществена информация.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕПИС от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: